

Súd: Krajský súd Trnava
Spisová značka: 10Co/74/2012
Identifikačné číslo súdneho spisu: 2711206251
Dátum vydania rozhodnutia: 04. 12. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Dušan Čimo
ECLI: ECLI:SK:KSTT:2013:2711206251.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Trnave v senáte zloženom z predsedu Mgr. Dušana Čima a sudcov JUDr. Kataríny Slováčkovej a JUDr. Jána Mihala v právnej veci žalobkyne: Home Credit Slovakia, a.s., Piešťany, Teplická 7434/147, proti žalovanej: D. A., nar. XX. P. XXXX, bytom A., F. XXX, o 632,80 eur s príslušenstvom a iné, o odvolaní žalobkyne proti rozsudku Okresného súdu Skalica z 20. februára 2012 č. k. 3C/172/2011 - 25 v spojení s dopĺňacím rozsudkom rovnakého súdu z 23. septembra 2013 č. k. 3C/172/2011 - 68 takto

rozhodol:

Odvolací súd rozsudok súdu prvého stupňa v napadnutej zamietajúcej časti vo veci samej, týkajúcej sa zmluvných pokút za omeškanie, úrokov z omeškania, poplatkov za upomienky a úrokov z omeškania k nim, ako aj v časti určenia neprijateľnosti a neplatnosti zmluvných podmienok, týkajúcich sa zmluvných pokút za omeškanie, úrokov z omeškania a poplatku za upomienku **p o t v r d z u j e .**

V časti určenia neprijateľnosti a neplatnosti zmluvnej podmienky, týkajúcej sa zmluvnej pokuty ako náhrady ušlého úroku, v napadnutej zamietajúcej časti vo veci samej, týkajúcej sa takéhoto čiastkového nároku s úrokmi z omeškania a tiež v časti trov konania rozsudok súdu prvého stupňa **r u š í a v e c m u v r a c i a n a d ě a l š i e k o n a n i e .**

odôvodnenie:

Napádaným rozsudkom (tým pôvodným, ďalej tiež len „pôvodný rozsudok“) súd prvého stupňa I. žalovanej uložil povinnosť zaplatiť žalobkyňi 173,45 eur s 0,024% úrokom z omeškania denne od 12. decembra 2009 do zaplatenia a to v splátkach po 30 eur mesačne vždy do 25. dňa kalendárneho mesiaca, počnúc mesiacom nasledujúcim po právoplatnosti rozsudku tak, že omeškanie s plnením jednej splátky má za následok zročnosť celého plnenia; II. vo zvyšku (čo do sumy 459,35 eur s príslušenstvom) zamietol žalobu a III. žalovanej nepriznal náhradu trov konania. Dopĺňacím rozsudkom potom určil za neprijateľné a neplatné zmluvné podmienky z Hlavy 6 § 6 Úverových zmluvných podmienok žalobkyne, patriacich k úverovej zmluve účastníčok podpísanej 25. februára 2008 (ďalej len „ÚP“ a „zmluva“), ako aj z Hlavy 14 §§ 3 - 5 ÚP, pokiaľ tieto zakotvili povinnosť klienta zaplatiť 1. pre prípad vzniku skutočností, zakladajúcich vznik povinnosti uhradiť celý poskytnutý úver, i zmluvnú pokutu vo výške ušlého úroku, prináležiaceho žalobkyňi v prípade riadneho splácania úveru (v dohodnutých splátkach); 2. úrok z omeškania vo výške 0,08% z dlžnej sumy splátky úveru, jej časti či zmluvných pokút denne, najmenej však 300 Sk, 3. zmluvnú pokutu pre prípad omeškania s úhradou splátky úveru, trvajúceho viac než 7 dní, vo výške 8% z dlžnej sumy splátky; 4. zmluvnú pokutu pre prípad omeškania s úhradou splátky úveru či jej časti po čas dlhší ako 6 mesiacov vo výške 5% z úveru, s ktorého vrátením je klient v omeškaní a 5. poplatok za upomienku vo výške 100 Sk. Rozhodnutie pôvodným rozsudkom (pred jeho doplnením) bolo v časti zamietajúcej žalobu odôvodnené právne ust. § 52 ods. 1 a 2, § 517 ods. 2 a § 544 ods. 1 a 2 O. z. (Občianskeho zákonníka č. 40/1964 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení) i s odkazmi na § 39 a § 53 ods. 4 takéhoto zákona; § 4 ods. 1 - 3 zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských

úveroch v znení neskorších zmien a doplnení (účinnom do 31. júla 2008, teda v čase uzavretia zmluvy); § 3 ods. 1 nariadenia vlády č. 586/2008 Z. z. (v skutočnosti inak nariadenia vlády č. 87/1995 Z. z., ktoré bolo nariadením uvádzaným v odôvodnení napádaného rozsudku len novelizované - pozn. odvolacieho súdu) a tiež ust. Hlavy 5 § 1, Hlavy 6 §§ 3 a 6 a Hlavy 14 §§ 3 - 5 ÚP. Vecne mal (súd prvého stupňa) jednak za to, že zmluva účastníčok bola zmluvou o spotrebiteľskom úvere, ktorá neobsahovala zákonom ustanovenú náležitosť v podobe priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov (RPMN) a preto bolo treba považovať úver za bezúročný a bez poplatkov; popri tom však aj u ustanovení o viacerých zmluvných pokutách (podľa odôvodnenia rozsudku reprezentovaných súhrnnou sumou 111,91 eur a čiastkovými sumami 97,01 eur, 4,97 eur a 9,93 eur) bolo namieste ich vyhodnotenie za neprijateľné a neplatné minimálne pre rozpor s dobrými mravmi a neprimeranosť takýchto sankcií, spôsobujúcich tiež značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Odhliadnuc od nedostatku individuálneho vyjednaní (spotrebiteľom) takýchto podmienok totiž za to isté porušenie povinnosti (omeškanie so splátkami) tu bol dohodnutý niekoľkonásobný postih; v prípade zmluvnej pokuty ako náhrady ušlého úroku potom v zmluve nebola (podľa súdu prvého stupňa) dohodnutá žiadna výška úroku (?). Neprijateľnou bola i podmienka o poplatku za upomienku, určenom pevnou sumou, keďže aj táto je v neprospech spotrebiteľa, niekoľkonásobne prevyšuje zaplatené poštovné a žalobkyňa ani nepreukázala zaslanie upomienok, takže aj tu (čo do 9,96 eur s príslušným úrokom z omeškania) bolo treba žalobu zamietnuť; dôvodil napokon okresný súd, ktorý rozhodnutie o trovách konania odôvodnil právne ust. § 142 ods. 2 O. s. p. (Občianskeho súdneho poriadku č. 99/1963 Zb. v znení neskorších zmien a doplnení) a vecne prevažným čistým úspechom žalovanej v rozsahu 45,2% (72,6% úspechu - 27,4% neúspechu, predstavovaného menšinovým úspechom žalobkyne) a nedostatkom požiadavky tejto účastníčky na náhradu trov. Dopĺňací rozsudok bol potom odôvodnený právne ust. § 153 ods. 4 a § 166 ods. 1 a 2 O. s. p. a vecne prakticky splnením pokynu odvolacieho súdu, ktorý spis vrátil za takýmto účelom s poukazom na zákonnú povinnosť uvádzať aj vo výrokoch rozsudkov vydávaných v prospech spotrebiteľa, resp. v neprospech jeho procesného súpera a založených na závere o neprijateľnosti a neplatnosti zmluvnej podmienky tiež podmienku, o ktorú tu ide.

Proti tomuto rozsudku (ešte pred jeho doplnením zhora) podala včas odvolanie len žalobkyňa a to s návrhom na jeho zmenu plným vyhovením žalobe, namietajúc predovšetkým nesprávnym právnym posúdením veci (odvolací dôvod podľa § 205 ods. 2 písm. f/ O. s. p.). Súd prvého stupňa podľa nej pochybil záverom o bezúročnosti a nespлатnení úveru, založeným na neuvedení v zmluve aj priemernej hodnoty RPMN, hoci tu k uzavretiu zmluvy so žalovanou došlo v čase, v ktorom so zreteľom k úprave z prechodného ustanovenia § 8aa ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch ešte príslušná povinnosť neexistovala. V prípade zmluvných pokút potom síce žalobkyňa nepopiera nedostatok ich individuálneho dojednaní, kategoricky však odmieta záver o neplatnosti príslušných dojednaní pre rozpor s dobrými mravmi (ktorý treba posudzovať v každom prípade s prihliadnutím na konkrétne okolnosti konania účastníkov), pričom so zreteľom k záverom z niektorých (odvolaním čiastočne citovaných) rozhodnutí Najvyššieho súdu Českej republiky má za to, že v tomto prípade nešlo o značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach v neprospech žalovanej a teda ani o neprijateľnosť a neplatnosť zmluvných podmienok, ale len o prirodzený prejav snahy veriteľky úveru chrániť sa pred rizikami plynúcimi z nedodržiavania platobnej disciplíny dlžníkmi (keď navyše pokuta za predčasnú splatnosť úveru sleduje iba náhradu ušlého úroku, pri riadnom chode vecí započítaného v mesačných splátkach).

Žalovaná odvolací návrh nepodala.

Odvolací súd prejednal podľa § 212 ods. 1 a ods. 2 písm. a/ a b/ O. s. p. vec v medziach odvolania žalobkyne (čiže prakticky v celom rozsahu, vynímajúc z toho len čiastkový výrok pôvodného rozsudku sčasti vyhovujúci žalobe, ktorý by bola subjektívne oprávnená odvolaním napadnúť len žalovaná a tá tak neurobila, keď 1. žalobkyňa inak napadla tzv. zvyškové zamietnutie žaloby ako celok; 2. čiastkový výrok pôvodného rozsudku o trovách konania bol závislý na čo i len čiastočne napadnutom rozhodnutí vo veci a 3. v časti určenia neplatnosti zmluvných podmienok pre ich neprijateľnosť, tu ustálenej až výrokom dopĺňacieho rozsudku, šlo o špecifický prípad možnosti rozhodnutia v tzv. sporovom konaní o niečom i bez návrhu a zároveň o prípad, v ktorom záver zanesený do výroku dopĺňacieho rozsudku bol spochybnený už odvolaním proti rozsudku takto doplnenému, teda mimo akúkoľvek pochybnosť včas) a to podľa § 214 ods. 1 O. s. p. a contrario bez pojednávania (pretože tu nevznikla potreba dopĺňania ani opakovania dokazovania, súd prvého stupňa prejednal a i rozhodol túto vec na pojednávaní, nešlo

tu o konanie vo veci porušenia zásady rovnakého zaobchádzania a pojednávania odvolacieho súdu si nevyžadoval ani žiaden dôležitý verejný záujem), keď dospel k záveru, že v prevažnej časti možno napadnuté zamietnutie žaloby rozsudkom súdu prvého stupňa i súvisiace určenie neprijateľnosti a neplatnosti zmluvných podmienok považovať za správne, nech aj pri možnosti stotožnenia sa s dôvodmi súdu prvého stupňa (použitými týmto na podporu ním zvoleného spôsobu rozhodnutia) len čiastočne a iba v relatívne všeobecnej rovine (rozumej samotný záver o neprijateľnosti väčšiny diskutovaných podmienok v spotrebiteľskej zmluve), kým vo zvyšku bolo treba naopak prisvedčiť odvolacím námietkam žalobkyne.

Predovšetkým sa však žiada (k procesnej stránke veci) zopakovať, čo tunajší súd uzavrel už vo svojej skoršej rozhodovacej praxi, na ktorej ani tu nevznikol dôvod nič meniť (napr. vo veci Krajského súdu v Trnave sp. zn. 10Co/362/2010, inak vo veci Okresného súdu Dunajská Streda sp. zn. 8C/40/2010), teda to, že z úpravy ustanoveniami § 153 ods. 3 a 4 O. s. p. už k času rozhodovania pôvodným rozsudkom (vo februári 2012) a i k času rozhodovania odvolacieho súdu týmto jeho (práve odôvodňovaným) rozsudkom vyplýva, že už skôr existujúca možnosť súdu v rozsudku, týkajúcom sa sporu zo spotrebiteľskej zmluvy aj bez návrhu vysloviť, že určitá podmienka používaná v spotrebiteľských zmluvách dodávateľom je neprijateľná (podľa odseku 3 účinného už od 15. októbra 2008, tu por. tiež čl. I bod 72 a čl. IX zákona č. 384/2008 Z. z.) bola nahradená povinnosťou vydať takéto rozhodnutie vtedy, ak súd určil niektorú zmluvnú podmienku v spotrebiteľskej zmluve alebo všeobecných obchodných podmienkach za neplatnú z dôvodu neprijateľnosti takejto podmienky a súčasne nepriznal plnenie dodávateľovi z dôvodu takejto podmienky alebo mu na základe takejto podmienky súd uložil povinnosť vydať spotrebiteľovi bezdôvodné obohatenie, nahradiť škodu alebo zaplatiť primerané finančné zadosťučinenie (odsek 4 účinný od 1. marca 2010, tu por. tiež čl. II bod 1 a čl. IV zákona č. 575/2009 Z. z.).

Takáto úprava je procesným vyjadrením obdobnej úpravy nachádzajúcej sa od 1. marca 2010 v ustanovení § 53a O. z. (teda v tzv. hmotnom práve, tu do tretice por. aj čl. I bod 3 ostatného spomínaného zákona, novelizujúceho okrem O. s. p. aj O. z.), pričom jej špecifikom je, že na jej základe súd i v tzv. sporovom konaní (zásadne ovládanom dispozičným princípom), hoc aj len v takom, kde má základná požiadavka žalobcu pôvod v spotrebiteľskej zmluve, môže dotvoriť jeho predmet (konania) tým, že aj bez výslovného návrhu niektorého účastníka konania (vyjadreného buď v žalobe alebo vzájomnej žalobe) určí neplatnosť zmluvnej podmienky s poukazom na jej neprijateľnosť. Nie je rozhodné, či žalobu v takejto veci podal dodávateľ, spotrebiteľ alebo príslušné združenie, ale len to, že výsledky vykonaného dokazovania smerujú k rozhodnutiu v neprospech dodávateľa alebo naopak v prospech spotrebiteľa preto, že niektorá podmienka alebo aj viaceré takéto podmienky v spotrebiteľskej zmluve sú neprijateľné. Takéto určenie (neprijateľnosti a neplatnosti) je tu potom zjavne pre spotrebiteľa za účelom jeho zvýšenej ochrany zaručovanej i na nadnárodnej úrovni (ustanovením povinnosti na porušenie noriem spotrebiteľského práva reagovať aj bez výslovného návrhu spotrebiteľa) a tiež v smere eliminovania rizika výskytu neprijateľných podmienok v spotrebiteľských zmluvách (v tejto súv. por. najmä povinnosť dodávateľa zdržať sa používania podmienky určenej za neprijateľnú i vo vzťahoch s ostatnými spotrebiteľmi podľa § 53a ods. 1 O. z.), na druhej strane však i na ochranu dodávateľa takýmto určením dotknutého (ako ustanovením možnosti brojiť aj proti výroku o určení neprijateľnosti a neplatnosti podmienky, ktorý by tu nebyť úpravy z ust. § 153 ods. 4 O. s. p. byť nemusel, tak i ustanovením prípustnosti dovolania v takýchto prípadoch a umožnením tak osobe rozhodnutím dotknutej toto napadnúť i za pomoci mimoriadneho opravného prostriedku).

Ak potom i v prejednávanej veci musia platiť tiež ďalšie závery z vyššie spomenutej v minulosti tunajším krajským súdom prejednávanej veci (týkajúcej sa síce iných účastníkov, avšak popri tom /tiež/ problému zmluvnej pokuty v spotrebiteľských vzťahoch), aj tentoraz sa žiada vysloviť, že vo vzťahu k určeniu dojednania o zmluvnej pokute za neprijateľnú zmluvnú podmienku neplatí to, čo u úrokov z omeškania, čiže nie je tu obdoba žiadnej obraznej „záchrannej brzdy či siete“ v podobe nástupu zákonných úrokov z omeškania (pre prípad výpadku tých dojednaných zmluvne, avšak pri uplatnení noriem spotrebiteľského práva neprijateľne) a logickým dôsledkom toho musí byť, že dojednanie o zmluvnej pokute môže z pohľadu prijateľnosti (a platnosti) podmienky buď obstať alebo naopak padnúť len ako celok (i so všetkými rizikami z toho pre strany zmluvného vzťahu plynúcimi, tu na rozdiel od úpravy zmluvných pokút v iných než spotrebiteľských zmluvách a tzv. moderačného oprávnenia súdu, čiže možnosti v takýchto

iných vzťahoch výšku zmluvnej pokuty znížiť - podľa ust. § 545a O. z., ktorá všeobecná úprava však v spotrebiteľských veciach s prihliadnutím k práve uvedenému neprichádza do úvahy).

Ak potom tuzemský právny poriadok pre výšku zmluvných pokút neustanovuje (na rozdiel od výšky úrokov z omeškania) žiaden strop (obmedzenie) a akceptovať by zásadne šlo i obranu konkrétnej výšky zmluvnej pokuty neuspokojivou platobnou disciplínou dlžníkov alebo podobnými rizikami na strane žalobkyne, toto už nemôže platiť u pomlčania (aj odvolateľkou z prejednávanej veci) o tom, čomu (rozumej porušeniu akej zmluvnej povinnosti dlžníka) má slúžiť dojednanie o zmluvnej pokute. Touto otázkou sa taktiež už tunajší krajský súd v minulosti zaoberal a to dokonca opakovane, pričom v záujme istého zjednodušenia možno konštatovať, že tu ide v skutočnosti o problém dovolenosti (možného súbehu) nárokov na zmluvnú pokutu a úroky z omeškania.

Takéto aspekty problému majú povahu tzv. spojených nádob, u ktorých ako pre výklad pojmu „neprimerane vysoká suma“ z ustanovenia § 53 ods. 4 písm. k/ O. z., tak i pre posúdenie súladu dojednaní o konkrétnej zmluvnej pokute, dojednanej pre prípad porušenia rovnako celkom konkrétnej zmluvnej povinnosti s ustanoveniami § 39 aj § 517 ods. 2 O. z. je takpovediac kľúčovou jednak otázka hodnoty a významu povinnosti zabezpečovanej zmluvnou pokutou, ale (pre prípad odpovede na takúto čiastkovú otázku, že tu zmluvná pokuta slúži ako nástroj tlaku na dlžníka, aby splnil svoj záväzok na splnenie peňažného dlhu a to včas) tiež poskytnutie odpovede na otázku, či možno považovať za prijateľné, aby sa titulom porušenia tej istej povinnosti dostalo veriteľovi od dlžníka viacerých plnení, ktoré by už v súčte kritériu primeranosti (či dokonca právnej dovolenosti) neboli schopné učiniť zadosť.

Tu totiž nejde nevidieť (pri vyjdení i podľa § 121 O. s. p. zo skutočností známych tunajšiemu odvolaciemu súdu z jeho rozhodovacej činnosti) zásadný rozdiel medzi prejednanou vecou (v ktorej sporná a žalobkyňou obhajovaná zmluvná pokuta mala až na jednu výnimku slúžiť ako sankcia za nesplnenie povinnosti včas či celkom splniť peňažný záväzok) a inými len zdanlivo druhovo totožnými prípadmi (v ktorých naopak zmluvná pokuta predstavovala či aj v budúcnosti môže predstavovať výraz sankcie za porušenie inej povinnosti - napr. záväzku dlžníka zotrvať v zmluvnom vzťahu po dohodnutý čas, ako je to pomerne obvyklé napr. u zmlúv mobilných operátorov a týmito poskytovaných benefitov, viazaných práve na prevzatie takéhoto záväzku, ale tiež u úverov, ktorých ekonomickou podstatou na strane veriteľa je navyšovanie poskytnutej tzv. istiny o úroky).

I pri nedostatku snahy bagatelizovať porušenie povinnosti splniť zmluvne prevzatý peňažný záväzok potom takáto hodnota z pohľadu uvažovateľnej hierarchie hodnôt a významov viacerých do úvahy prichádzajúcich povinností súčich na zabezpečenie zmluvnou pokutou nielenže neleží až tak vysoko (ako napr. vyššie spomenutá iná povinnosť inak než zmluvnou pokutou nesankcionovateľná), ale najmä tu rozhodne nemožno prehliadnuť fakt, že snaha o takéto zabezpečenie povinnosti zabezpečovanej už úrokom z omeškania (sankciou vyplývajúcou priamo zo zákona) logicky povedie k súbehu oboch takýchto sankcií. Ten síce platné právo výslovne nezakazuje, v reálnom vyjadrení tu však už môže vyvstať ako problém neprimeranosti výšky sumy majúcej sa zaplatiť spotrebiteľom pre prípad nesplnenia ním záväzku, tak aj problém pokusu takto obísť kogentné (donucujúce) normy právneho poriadku (u ktorých je odchýlna úprava dohodou účastníkov zmluvného vzťahu vylúčená).

Pretože práve v prípadoch druhovo totožných s tým v prejednávanej veci dosť dobre nejde oddeliť jednu i druhú sankciu (obe slúžia donúteniu splniť alebo postihnútiu nesplnenia tej istej povinnosti), na prijateľnosť u zmluvnej pokuty v takomto prípade možno usúdiť len u takej výšky pokuty, ktorá i po spočítaní so zákonným úrokom z omeškania nepresiahne mieru považovateľnú za primeranú.

Takými však pokuty sledované ustanoveniami Hlavy 14 §§ 3 a 4 ÚP, uvedenými aj vo výroku doplnacieho rozsudku v prejednávanej veci byť nemohli, nakoľko spočítaním žalobou požadovanej sadzby úrokov z omeškania (0,024% denne, čiže 8,76% ročne) a zmluvnej pokuty (8%, resp. 5%) treba celkom jednoznačne dospieť k záveru o pokuse takouto úpravou obísť tzv. strop pre úroky z omeškania v občianskoprávných vzťahoch (vrátane vzťahov spotrebiteľských ako podmnožiny množiny predstavovanej občianskoprávnymi vzťahmi).

To obdobne platilo u dojednaní o úrokoch z omeškania, taktiež majúceho pôvod v Hlave 14 § 3 ÚP, ktorým sa taktiež sledovalo zvýšenie úroku z omeškania minimálne na 29,2% ročne (0,08% denne za situácie, žeby sa veriteľ rozhodol nepožadovať žiaden zákonný úrok z omeškania).

V týchto častiach boli preto príslušné zmluvné dojednaní nielen neprijateľnými a neplatnými pre ich zjavný rozpor s ustanovením § 53 ods. 4 písm. k/ O. z., ale neplatnými aj pre naplnenie nimi tiež tej všeobecnej skutkovej podstaty z ustanovenia § 39 O. z. (platiaceho pre právne úkony všeobecne, nie teda len pre spotrebiteľské zmluvy), ktorou je rozpor obsahu právneho úkonu so zákonom. S odvolateľkou tak síce bolo treba súhlasiť v tom, že tu nešlo (len) o rozpor s dobrými mravmi (súdom prvého stupňa naozaj bližšie neobjasnený), na nemožnosti vyhovenia žalobe v príslušnej časti, ako aj na správnom určení príslušných zmluvných podmienok za neprijateľné a neplatné to ale nič nemenilo.

Naopak sa so súdom prvého stupňa treba stotožniť v tom, že je odporujúcim dobrým mravom a v celkovom kontexte opäť i ustanoveniu § 53 ods. 4 písm. k/ O. z. dojednanie zaručujúce veriteľovi spotrebiteľského úveru právo na paušálny poplatok za upomienky, ktorých účelom je buď priviesť dlžníka k obnoveniu platobnej disciplíny alebo vytvoriť (veriteľovi) obrazné predpolie pre uplatňovanie ním nárokov majúcich pôvod v neplnení si dlžníkom zmluvne prevzatých povinností. V tomto prípade totiž suma poplatku nepochybne zvyšuje súhrn už tak neprímerane vysokých sankcií voči dlžníkovi za ne(s)plnenie ním záväzku, okrem toho je tu však aj aspekt zdôraznený súdom prvého stupňa, teda to, že sa takýmto spôsobom i poskytovatelia úverov z radov iných subjektov než bánk, podobne ako aj banky, snažia nielen paušalizovať výdavky spojené s tzv. administrovaním (správou) úveru, ale do príslušných poplatkov tiež neprípustne premieňať i také vlastné náklady, ktoré by bolo nutné vynakladať bez ohľadu na faktor uspokojivej či neuspokojivej platobnej disciplíny dlžníkov (najmä mzdové a im obdobné náklady na zamestnancov poverených úlohami pri vymáhaní úverov) a následne aj takéto náklady prenášať na dlžníkov (spotrebiteľov).

Všetky zhora opísané dôvody preto nutne museli viesť i odvolací súd k záveru, že zamietnutie žaloby v časti týkajúcej sa zmluvných pokút za omeškание, úrokov z omeškania, poplatkov za upomienky a úrokov z omeškania k nim, ako aj určenie neprijateľnosti a neplatnosti tomuto zodpovedajúcich zmluvných podmienok bolo vecne správnym rozhodnutím (bez ohľadu na to, že súd prvého stupňa takéto rozhodnutie čiastočne založil aj na evidentne nesprávnom a odvolaním úspešne vyvrátenom názore o nemožnosti úročenia a spočítania úveru pre absenciu aj údajov o priemernej hodnote RPMN v zmluve).

Odvolací súd preto v týchto častiach rozsudok súdu prvého stupňa podľa § 219 ods. 1 aj 2 O. s. p. potvrdil (prvá veta výroku tohto rozsudku odvolacieho súdu).

To ale nemohlo platiť u časti rozhodnutia, ustaľujúcej neprijateľnosť a neplatnosť aj tej zmluvnej podmienky, ktorá sa týkala zmluvnej pokuty ako náhrady ušlého úroku (prvá veta výroku doplnčacieho rozsudku), u zamietnutia žaloby v rovnakej časti (i s príslušným úrokom z omeškania, počítaným zo sumy predstavujúcej takúto zmluvnú pokutu) a ani u rozhodnutia o trovách konania (závislého na výsledku konania ako celku).

Vo vzťahu k takémuto čiastkovému nároku totiž súd prvého stupňa (obrazne idúci len po povrchu) na jednej strane bližšie neodôvodnil svoj záver o tom, prečo aj v tomto prípade mala byť príslušná zmluvná podmienka neprijateľnou (čím zaťažil napádaný rozsudok aj vadou podľa § 221 ods. 1 písm. f/ O. s. p., spočívajúcou v neposkytnutí pádných dôvodov, spôsobilých presvedčiť o správnom zamietnutí žaloby aj v tejto časti), na strane druhej potom rozhodnutie založil aj na mylnej a výsledkom dokazovania odporujúcej úvahe (že v zmluve nemala byť dohodnutá žiadna výška úroku - tu por. najmä údaj o ročnej úrokovej sadzbe 33,84% pod bodom 39 v zmluve na č. I. 4 spisu), resp. na nie celkom korektnej interpretácii príslušného zmluvného ustanovenia a nerozlišovaní medzi do úvahy prichádzajúcimi situáciami, za ktorých môže dôjsť k požiadavke na predčasné splatenie úveru. Touto súdom prvého stupňa nepodchytenou dimenziou problému je pritom zjavná potreba rozlišovania medzi prípadmi, keď sa spotrebiteľ (úverový dlžník) z vlastnej vôle rozhodne prostriedky veriteľovi vrátiť,

pretože ich už nepotrebuje a hodlá takto minimalizovať výdavky na úroky (za chodu vecí očakávateľného veriteľom majúce sa zaplatiť), v ktorých je zmluvná pokuta obdobná tej v prejednávanej veci fakticky pomstou za rozhodnutie sa dlžníka vrátiť veriteľovi prostriedky reprezentujúce úver skôr a prípadmi, v ktorých si nástup predčasnej splatnosti (a tiež z toho plynúcej požiadavky na predčasné splatenie) úveru vynúti neochota veriteľa ďalej poskytovať výhody plynúce z úverovania aj dlžníkovi s neuspokojivou platobnou disciplínou.

Založenie príslušnej časti rozhodnutia na nesprávnom právnom posúdení veci a tým podmienené „nerozkrytie“ skutkového stavu dostatočne zacieleným dokazovaním, ako aj praktická nepreskúmateľnosť rozhodnutia v takejto časti tak museli byť dôvodom rozhodnutia spôsobom vyplývajúcim z druhej vety výroku tohto rozsudku odvolacieho súdu (čiastočného zrušenia rozsudku podľa § 221 ods. 1 písm. f/ aj h/ O. s. p. a vrátenia veci súdu prvého stupňa na ďalšie konanie podľa odseku 2 rovnakého paragrafu i zákona, logicky dopadajúceho tiež na rozhodnutie o trovách konania - závislého na výsledku celého konania, ktorý sa ale pre nutnosť čiastočného zrušenia rozsudku oddialil).

Povinnosťou súdu prvého stupňa tak v ďalšom konaní bude riadiť sa názorom odvolacieho súdu, ktorým je podľa § 226 O. s. p. viazaný, postupovať v smere naznačenom zhora, podľa potreby doplniť dokazovanie, výsledky celého konania podľa § 132 O. s. p. náležite zhodnotiť a až potom opätovne rozhodnúť o veci v časti, v ktorej ostala predmetom konania, o trovách konania a podľa § 224 ods. 3 O. s. p. i o trovách tohto odvolacieho konania.

K prijatiu tohto rozsudku došlo pomerom hlasov 3 : 0, čiže jednomyseľne (čl. I § 3 ods. 9 posledná veta zákona č. 757/2004 Z. z. v znení neskorších zmien a doplnení).

Poučenie:

Tento rozsudok nemožno napadnúť odvolaním.